

Koldingbogen

ÅRSTAL:	1971
FORFATTER:	Axel Andersen
TITEL:	Glimt fra de gamle sommerrevyer
KORT RESUME:	På etablissementet Alhambra 1916-1920

Koldingenserens Elisabeth Larsen som »Luftens dronning» i en af de lokale efterårsrevyer, som opførtes på »Alhambra» af Philip Bangs teatertrup. Elisabeth Larsen var også fast engageret i sommerrevyerne.

I første årgang af KOLDINGBOGEN er fortalt spredte minder og træk fra det gamle »Sommerlyst», der lå i Stejlbjerg-anlægget, og efter at dette kunstens tempel blev nedlagt, flyttedes den årlige sommerrevy til etablissementet »Alhambra», som lå tæt op til samme anlæg, for enden af Kralundsgade (Alhambravej).

Det var byens største etablissement og stærkt besøgt både sommer og vinter. På »Alhambra» kunne man efter sigende rumme 500 mennesker, og der var gode scene- og garderobeforhold for skuespillerne. Under og efter første verdenskrig skiftede etablissementet flere gange ejere, men i den periode, som her skal omtales, hed værten Einar Hansen. Han var bror til den berømte sangerinde Dagmar Heinemann (»O, Dagmar»), og han forlod en stilling som overtjener i det mondæne »Wiwel», men skønt han var ærkekøbenhavnerv, omstillede han sig hurtigt til de mere beskedne provinsforhold og vandt, jovial og omgængelig, som han var, snart en masse venner.

Så vidt erindres, ledede fru Emma Sejersen den første revy, der løb af stabelen på »Alhambra». Hun havde på sværdsid den gode kræfter som Hjalmar Zangenberg, Albert Valeur og den purunge friskfyr Elvin Lassen - og ikke at forglemme Niels Johnsen. Sidstnævnte måtte i mange år friste en skuespillers trange kår, indtil han omsider slog sig ned som biografteaterdirektør i Gørding, hvor han levede til for få år siden. Johnsen var en meget dygtig og fantasifuld fortæller. I modsætning til mange andre af revyens udøvere, som ikke havde nogen egentlig uddannelse, havde Johnsen gennemgået teaterskolen og arbejdede intenst og alvorligt med sit stof, også som oplæser og recitator. Han udtalte engang, at hvis man ikke kunne stå på eet ben og recitere Oehlschlägers »Guldhornene», så var man ikke skuespiller! Dette med det ene ben skulle dog vist ikke tages så alvorligt. Det er jo en temmelig lang historie at komme igennem. Guldhornene.

Zangenberg, som tidligere havde været med fru Sejersen, viste på ny sin store

Glimt fra de gamle sommerrevyer

Etablissementet »Alhambra»

Sommerteatrets »guldaldertid» faldt i perioden fra 1916-20, hvor man havde til huse i det nu længst nedrevne »Alhambra», og hvor penge-
ne var store og priserne meget små

charme, men var nu stærkt trængt af Albert Valeur, som havde taget sig af skønsangen. Traditionen tro skulle der hvert år være en »Koldings pris». Årets vise i denne genre sluttede således:

*Elskede, dybt i skove
må du en nat mig love,
syndigt det var at sove,
lykken er kun kort som vort liv -*

Hvortil kun er at bemærke, at hvis den bare holder så længe, kan vel heller ingen med ret og rimelighed forlange mere.

Niels Johnsen

Fru Lizzi Hansen

Holger Syndergaard

Jenny Eisner

Svend Eggertsen

I 1918 får sommerteatret så en helt ny direktion, nemlig damerne Sigrud Creutz og Harriet Ehlers. Med sig har de de yndige piger Kamma Nathansen og Jenny Eisner samt den mere bastante fru Lizzi Hansen, som fortrinsvis tog sig af de komiske viser. Blandt herrerne var Einar Birch, der senere huskes som forretningsfører og skuespiller ved Gerda Christophersens vinterturneer, og senere, efter fru Gerdas død, som leder af turneerne. Herman Bang (dog ikke den berømte forfatter), Oscar Lythans og den populære Gustav Hermansen dannede sammen med den unge Svend Eggertsen den maskuline vægt. Og det var de ikke værst til!

Vi havde endnu rationering og krisetider. Men vi var omsider nået til "Gullash"-

perioden, hvor der var rigeligt med penge, som man ikke rigtig kunne købe noget for, og så blev de brugt på fornøjelser. Om rationeringerne sang fru Lizzi Hansen en af de sædvanlige re-frænviser, hvis slutningslinje lød: Men ellers var der ikke no'et i vejen.

*Det kommuneflæsk, vi fik,
var til ringe glæde,
i den gale hals det gik,
og vi måtte æde
noget ækelt gammelt viskelæ'r
som et surrogat for stegen.
Saltet sul - fra sidste jul,
gammelt, grimt og harsk og gul,
men ellers var der ikke no'et i vejen!*

Herman Bang havde også rationeringen med i sin vise, som i al sin enkelhed for-

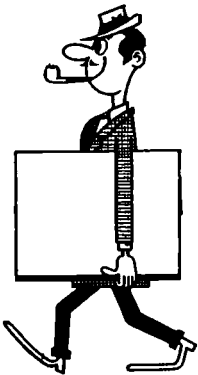
tæller om, hvor svært det var at komme med på holdet, inden skiltet med "Alt udsolgt" blev sat i vinduet:

*For at få sin fedtration,
man ganske tidligt stille må
og tålmodigt møder folket
for det halve pund at få.
Klokken tre om morgenen
så springer Hansens kone op
som en lille snurretop
af sin seng og si'r:
Jeg kan nå det endnu,
hvis jeg skynder mig lidt,
og det gør man jo tit,
når det kommer så vidt!
Man kan nå, hvad man vil,
de' så lidt, der skal til,
men det lidt, der skal til,
skal til!*

BENDIXEN
BRILLER

Spejle
Malerier
Blyindfattede
ruder
Nybygnings-
arbejde
Termoruder

Glarmester
HOLM
OG SØN

Jernbanegade 42 . Tlf. 52 04 40

Elisabeth Lund

Einar Birch

Elisabeth Larsen

Oscar Lythans

Luzie Romont

Af revyens viser ses, at man dengang havde mange af de samme problemer at slås med som nu, trafikproblemer, bølgeop-tøjer, skatteplagen osv. Men i "Sommer-revyen" slappede man af og morede sig. Som nævnt var pengene rigelige, og når f. eks. de store handelsmænd - slagtere og kreaturhandlere især - kom på "Al-hambra", sparede der ikke på skillin-gerne. Jo, på eet punkt. De ville ikke be-tale for billetterne, men forlangte allige-vel at komme til at sidde ved de forreste borde lige foran scenen, hvor de kunne kaste chokolade og blomster op til de dejlige damer - ja, undertiden hele hånd-fulde mønter. Billetterne blev dog refun-deret ved kassen, idet værten, som kunne forudse en meget forøget omsætning, skyndsomst erlagde entreen for de gav-milde gæster.

Fru Creutz, som havde fattet forkærlig-hed for Kolding, blev ved roret et par år endnu og havde stadig succes på sine velindstuderede forestillinger. I 1919-revyen sås på spindesiden bl.a. de yndige damer Luzie Romonte og Elisabeth Lund. Også vor lokale skuespillerinde, som har glædet utallige koldingborgere både i revyer og anden scenisk optræ-den, Elisabeth Larsen, var nu kommet helt frem i rampelyset. Af herrerne tog Holger Syndergård hele byen med storm, straks det store brød af et mandfolk kom ind på scenen og sang sin entrevise: "Du kære gamle by, goddag", brød et bifald frem, som druknede resten af san-gens tekst. Nå, den var nu heller ikke, syntes vi, bedre værd!

*Du kære gamle by, godda',
min første hilsen skal du ha',
jeg samle vil den i en sum
til det kære publikum:
Hatten a', hatten a',
skynd dig lidt og ta' hatten a',
hatten a', hatten a',
ih, go'da, go'da!*

I vinteren forud blev i Sønder Kloster-gade afsløret et falskmøntnerværksted, hvor man fortrinsvis havde specialiceret sig i at trykke finske marksedler - natu-rligvis af ret store værdier. Der hvilede ef-terhånden så megen mystik over denne ejendom, at nogle af vore lokale Sherlock Holmes'er en nat stormede bulen og an-

holdt forbryderne på fersk gerning. Og herom sang charmetrolden Holger Syn-dergård i revyen bl. a.:

*I Kolding by der var et trykkeri,
omend et småt,
men med at tjene skejser der,
det gik ej rigtig godt,
de kunder, der sku' komme der,
i langdrag ud det trak,
så fik man pluds'lig den ide
at lave finske mark!
Åh, hvor blev der trykket,
ih, hvor blev der klemt,
at der var no'et der hed politi,
det havde de vist glemt.
Og resultatet blev,
at Elkjær, Tilfoldt og Grøn
fra Helsingfors fik sendende
en større "finne"-løn!*

I sommeren 1920 fik revyforfatterne en appelsin i turban'en, idet der dette år udkom en lokal bog - "Kolding vejviser og skattebog", som blev en forrygende succes og blev anledning til megen mis-undelse og forargelse. Det var en af byens revisorer, som havde undfanget den geniale ide, og han fik også dygtigt på hattepulden herfor. I denne bog var hver eneste af byens skatteydere opført samt hvad vedkommende skulle betale i skat. I almindelighed tog folk det som en rettesnor for, hvad vedkommende var "værd", hvilket naturligvis slet ikke kunne bedømmes på den måde. Men al-

gevell! Det førte til en vise i revyen - hvorfra vi citerer:

*Vi har fået en digter,
som vi aldrig aned' før,
og tænk, han digter kun med tal,
men er slet ikke tør.
Hans allerførste bog
er ble'en en sikrere succes
end selve den ven Aubeck
fik på G.S.P.
Og rundt omkring man spørger
og venter spændt på svar.
Hvem er det? Hvem er det,
der bogen digtet har?
Det er jo Herleusen!
Er det ikke sjovt,
at Herlev kunne lave den!
Skønt jeg skal ikke nægte,
at jeg følte mig lidt sær,
da jeg i bogen så mig selv
som næsten millionær.
Tak for'en, Herleusen!
Når jeg vil ud at fri,
så slår jeg op i den.
Den skal mig vise vejen
til at få en kvinde kær -
og med det samme kan jeg se,
hvor meget hun er værd!*

Bogen måtte efter få år lide så krank en skæbne. Efter mange protester fra bor-gerside vedtog byrådet, at den fremtidig kun måtte udgives som vejviser - uden opgivelse af folks skattetilsvær. Der hen-vistes til de offentlige skattelister, som hvert år var fremlagt på rådhuset! Og dermed blev "Skattebogen" fortid.

Fru Emma Sejersen

Albert Valeur

Sigrid Creutz Hindborg

Det sted De får mest for pengene

1901

I VORE 19 AFDELINGER FINDER DE:

Gardiner	Kjolestoffer
Trikotage	Manufaktur
Babyudstyr	Hvidevarer
Kitler	Sengelinned
Småting	Kjoler
Garn	Handsker
Dækketøj	Strømper
Dyner	Kosmetik
Lingeri	Madrasser
Rengøringsartikler	

1971

Østergades Varehus

Indgang
Østergade 19
for gående

Telefon 52 44 88 Kolding

Indgang
Slotsgade 22
for kørende

At det også dengang kunne være forbundet med besværslighed at samle folk til møder og sammenkomster, skønt man hverken havde TV eller den slags forstyrrende elementer at give skylden, giver revyens viser udtryk for. Her berettes om Kolding Motorklub, som havde holdt stiftelsesfest i "Marielund". Der var lagt op til det helt store, og værten, Illum, havde gjort sig særlig umage med at pynte lange, festlige borde. Men desværre:

*Tænk, Koldings pæne motorklubmænd
holdt forleden gang
hos Illum i "Marielund"
en fest med tju og bang.
Der skulle være fællesspisning
i den smukke sal,
og efter bordet sku' der vær'
et mægtigt dansebal!
Bestyrelsen in pleno
mødte frem, bevares vel,
da ingen andre kom,
de måtte æde maden sel!
De var sgu så forspiste,
at de li'frem blegnede -
det var li'e no'et for undertegnede!*

Sidste linje var refrænet. Refrænviserne var alfa og omega. Publikum sad ligefrem og ventede spændt på det, skønt de jo vidste, det kom. Det var dog ikke noget lokalt påfund. Datidens viser - også de københavnske - var alle bygget op over et refræn, der som regel var afledt af et af tidens "slogans" eller slagord.

"Alhambra"'s indehaver og reataurør
Einar Hansen.

1920 var jo det mindere år, da Sønderjylland atter blev en del af Danmark. Og det var selvfølgelig også godt revystof, som blev behandlet i alle afskygninger, lige fra tableauer med "De sønderjydske piger", "Dybbøl mølle" og nationale toner til de mere grovkornede løjer. I en vise af denne genre forekom følgende vers:

*At vi får Sønderjylland,
den er tydelig og klar,
de gamle sønderjyder
de skal atter hjem til far.
Den store dag, da kongen
ta'r den hvide krikke frem,
og I. C. han får rent slips på,
så er det, I skal hjem!*

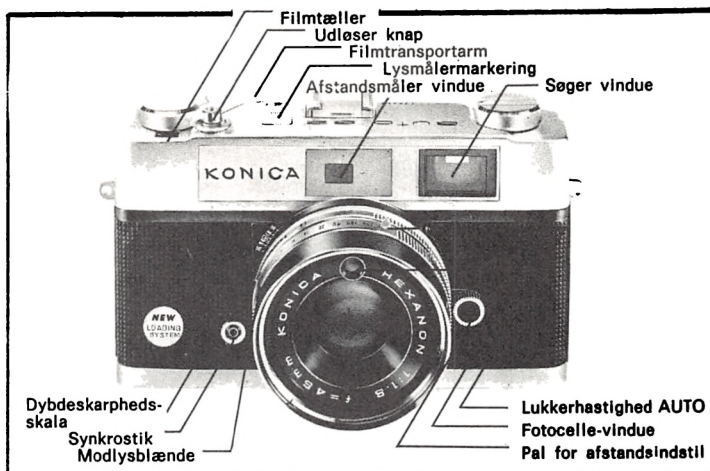
*Den dag den bli'r sgu sjov,
og vi andre - vi får lov
til at stå i to minutter
med hatten i hånden.
Sikkert sjov - jeg ser
det hele for mig i ånden.
Indtil end'lig en betjent
han siger: "Kære ven,
nu ka' du godt
ta' hatten på igen!*

Blandt herrerne var også den unge og dygtige Kai Rau, der tillige afslørede sig som en fremragende tryllekunstner. Et par år senere gæstede han atter Kolding som solist om vinteren og havde da udvidet sit område til også at kunne læse folks tanker!

Det stærkt lokale præg, der var over revyerne i "Alhambra"-tiden parret med en vis pengerigelighed var nok den eller de faktorer, der betingede succes'erne, byen var jo ikke større, end at alle kendte alle, og det var tillige en relativ billig fornøjelse at gå i Sommerteatret - ja, man kunne ret beset ligefrem ikke være bekendt at sige, at man ikke havde set årets sommerrevy!

"Alhambra"-perioden blev kun af kortere varighed, men succesrig. Først i tyverne forlod "rotterne den synkende skude", og revyen flyttedes ned i centrum - til Kolding teater. Herom fortæles i næste Koldingbog. ax.

HAUGE-RASMUSSEN

DERES FOTOHANDLER I CENTRUM

KONICA AUTO S 2

Det helt rigtige fuldautomatiske kamera med sikkerhed for gode, knivskarpe billeder, ideelt til farve. Kr. 585,- plus taske kr. 68,00. 6 mdr.s rentefri konto ved udbetaling 173,00. Pr. måned 88,00.

VI HAR ALTID DET RIGTIGE TIL DEM!

C.A. møbler

Ove Andersen

Haderslevvej 17 . Kolding

Tlf. 52 55 26

Aktivbanken A/S

Kolding Folkebank

Jernbanegade 5 .. Kolding Tlf. (05) 52 55 11

Kolding Laane- og Diskontokasse

Jernbanegade 22 . Kolding Tlf. (05) 52 55 55

Kontortid: 9,30–12,30 og 14–16.
Fredag tillige 17,30–19,00.

Filialer:

Sønderport, Agtrupvej 2, Kolding. Tlf. (05) 52 55 11
og (05) 52 56 55

Bramdrupdam	Tlf. (05) 56 80 02
Bække	Tlf. (05) 38 90 82
Egtved	Tlf. (05) 55 11 28
Hejls	Tlf. (05) 57 42 55
Jordrup	Tlf. (05) 55 60 93
Lunderskov	Tlf. (05) 58 53 55
Vamdrup	Tlf. (05) 58 15 11
Vejen	Tlf. (05) 36 10 88
Vester Nebel	Tlf. (05) 55 34 65
Sdr. Bjært	Tlf. (05) 57 22 22

SINDBJERG MARTINSEN

NY ADRESSE:

JERNBANEGADE 6, 1. SAL . 6000 KOLDING

TELEFON (05) 52 85 11

Tricotage og damelingeri

WINKEL JENSEN

Østergade 11
Tlf. 521208

Gå i

Special- forretning

— det betaler sig

Med venlig hilsen

MILLER
GARDINER

SØGÅRDEN - HOSPITALSGADE 53
6000 KOLDING - TLF. (05) 52 32 02

 **HANS
HANSENS
HUS** ØSTERGADE 3
KOLDING
TELEFON 52 47 44

GULD - SØLV - KUNSTHAANDVÆRK

Bech & Nielsen

TØMRERMESTRE

MASKIN- OG BYGNINGSSNEDKERI
GULVAFSLIBNING

SØNDRE RINGVEJ 40 . KOLDING

TLF. (05) 52 50 05